



Vlada Crne Gore  
Ministarstvo evropskih poslova

mep  
Ministarstvo  
evropskih  
poslova

ŠESNAESTI KVARTALNI IZVJEŠTAJ O UKUPNIM AKTIVNOSTIMA U OKVIRU  
PROCESA INTEGRACIJE CRNE GORE U EVROPSKU UNIJU,  
za period oktobar - decembar 2017.

Podgorica, januar 2018.

## Sadržaj:

1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije.....	3
2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji .....	11
2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji.....	12
2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu.....	15
3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju .....	19
4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije .....	20
5. Instrument pretpristupne podrške – IPA.....	25
5.1. IPA I – 2007-2013.....	25
5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i izgradnja institucija.....	25
5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja.....	25
5.1.3. III komponenta Ipe – Regionalni razvoj .....	26
5.1.4. IV komponenta Ipe – Razvoj ljudskih resursa .....	26
5.1.5. Programi Višekorisničke Ipe .....	26
5.1.6. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO).....	27
5.1.7. Programi EU .....	27
5.2. IPA II – 2014-2020 .....	27

## 1. Politički dijalog Crne Gore i Evropske unije

Bilježi se pozitivan kontinuitet u dijalogu Crne Gore s predstavnicima institucija i država članica Evropske unije:

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** se sastao 2. X 2017. s predsjednikom Skupštine Republike Slovačke **Andrejom Dankom** (*Andrej Danko*), koji je tom prilikom izrazio uvjerenje da će Crna Gora biti maksimalno posvećena procesu integracije u Evropsku uniju. Predsjednik Filip Vujanović je izrazio zahvalnost Slovačkoj za podršku Crnoj Gori u evropskim integracijama uz očekivanje da će se ona nastaviti.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 4. X 2017. na Cetinju predsjednika Mađarske **Janoša Adera** (*János Áder*) i tom prilikom se zahvalio za iskrenu i otvorenu podršku evropskoj integraciji Crne Gore, ocjenjući Mađarsku strateškim partnerom.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 2. XI 2017. u Podgorici delegaciju Senata Republike Italije predvođenu v.d. predsjednikom Komisije za međunarodne odnose i emigraciju Senata, senatorom **Paolom Korsinijem** (*Paolo Corsini*). Predsjednik Filip Vujanović je iskazao zahvalnost za snažnu podršku Italije procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, posebno se osvrnuvši na mogućnosti za snažniju saradnju u oblasti investicija. Ocjenivši da je Crna Gora dobar primjer regiona i lider EU integracija na Zapadnom Balkanu, senator Korsini je istakao da je Uniji potrebna nova država članica nakon Bregzita.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 7. XI 2017. ministra vanjskih poslova Rumunije **Teodora Maleškanua** (*Teodor Malescanu*), koji je tom prilikom istakao da je Crna Gora dobar primjer regiona u procesu evropskih integracija i izrazio uvjerenje da će se dinamizirati proces pristupanja Evropskoj uniji.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** se sastao 15. XI 2017. u Bonu s predsjednikom SR Njemačke **Frankom Valterom Štajnmajerom** (*Frank Walter Steinmeier*). Predsjednik Filip Vujanović je naglasio da je Crna Gora postignutim rezultatima zaslužila ubrzanje procesa pristupanja Evropskoj uniji, te da raduje ocjena sagovornika da je Crna Gora prepoznata kao vrlo pouzdana država regiona, koja nema otvorenih pitanja sa susjedima.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** se sastao 7. XII 2017. u Sofiji s predsjednikom Republike Bugarske **Rumenom Radevim** (*Rumen Radev*). Predsjednik Vujanović je na sastanku iskazao zahvalnost za podršku Bugarske procesu evropskih integracija Crne Gore, izrazivši očekivanje da će Bugarska kao

naredna predsjedavajuća zemlja EU biti u mogućnosti da ubrza proces proširenja Unije.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 14. XII 2017. ministra vanjskih poslova Republike Litvanije **Linasa Antanasa Linkevičiusa**, koji je istakao da Crna Gora u kontinuitetu pruža veliki doprinos stabilnosti regiona i da ima jasnu perspektivu članstva u Evropsku uniju.

Predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović** je primio 19. XII 2017. ministra vanjskih poslova Mađarske **Petera Sijarta** (*Péter Szijjártó*). Ministar Sijarto je izrazio punu podršku Mađarske ubrzanom pristupanju Evropskoj uniji zemalja Zapadnog Balkana, ocijenivši da je Crna Gora dobar primjer uspješne integracije.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se sastao 2. X 2017. s predsjednikom Nacionalnog Savjeta Slovačke **Andrejom Dankom**. Predsjednik Skupštine je tom prilikom zahvalio na koninuiranoj političkoj i ekspertskoj podršci koju Slovačka pruža Crnoj Gori u reformskim i integracionim procesima.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je primio 2. X 2017. poslanicu njemačkog Bundestaga **Kerstin Radomski**. Predsjednik Skupštine Ivan Brajović je tokom sastanka naglasio da evropska perspektiva Zapadnog Balkana mora ostati jedan od prioriteta EU, ističući da je uspjeh politike proširenja osnov za dugoročnu stabilnost ovog dijela Evrope.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se sastao 4. X 2017. s predsjednikom Republike Mađarske **Janošom Aderom**, koji je tokom razgovora istakao da Crna Gora može poslužiti kao primjer u regionu, budući da je kao stabilna država, predvodnik u procesu evropske integracije, ali i naglasio neophodnost vrednovanja pojedinačnog učinka svake zemlje kandidata, te potrebu da se u okviru procesa pregovora postavljaju jasni rokovi i ciljevi.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se sastao 16. X 2017. sa senatorima Republike Italije **Vaninom Kitijem** (*Vannino Chiti*) i **Pjetrom Liucijem** (*Pietro Liuzzi*). Predsjednik Skupštine Crne Gore je u razgovoru naglasio značaj podrške Italije u promovisanju politike proširenja Evropske unije na Zapadni Balkan i to na temelju individualnog učinka svake države. Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je razgovarao 20. X 2017. s senatorkom Republike Francuske **Elen Konvej Mure** (*Hélène Conway-Mouret*) i tom prilikom je upoznao sa ostvarenim napretkom na polju evropske integracije. Senatorka Elen Konvej Mure je tokom susreta prenijela snažnu podršku Francuske evropskim ambicijama Crne Gore.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se sastao 2. XI 2017. sa senatorima Republike Italije **Paolom Korsinijem** (*Paolo Corsini*) i **Vitom Rozariom**

**Petroćelijem** (*Vito Rosario Petrocelli*), koji su istakli da je ulazak Crne Gore u EU važan s aspekta stabilizacije Balkana.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je primio 7. XI 2017. ministra vanjskih poslova Rumunije **Teodora Maleškanua**. Ministar Maleškanu je tokom sastanka izrazio punu podršku individualnom napretku kandidata u procesu pristupanja EU i naglasio da će politika proširenja biti visoko na agendi tokom predsjedavanja Rumunije EU.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se, tokom zvanične posjete Bugarskoj 14. i 15. XII 2017, sastao s predsjednikom Republike Bugarske **Rumenom Radevim**, predsjednicom Narodne skupštine Republike Bugarske **Cvetom Karajančevom** (*Tsveta Karayancheva*), potpredsjednicom Vlade i ministricom vanjskih poslova **Ekatarinom Zaharievom** (*Ekatarina Zakharieva*), ministricom za bugarsko predsjedavanje EU **Lilijanom Pavlovom** (*Lilyana Pavlova*), kao i s članovima Odbora za evropska pitanja i kontrolu evropskih fondova i Parlamentarnom grupom prijateljstva sa Crnom Gorom. Tokom sastanaka je istaknuto da će se Bugarska snažno zalagati za politiku proširenja Zapadnog Balkana.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je primio 18. XII 2017. delegaciju Evropskog parlamenta na čelu s predsjedavajućim **Dejvidom Martinom** (*David Martin*), koja je učestvovala na 14. sastanku Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP), održanom u Podgorici. Poslanik Evropskog parlamenta Dejvid Martin je ocijenio da je Crna Gora najbliža članstvu u zajednici evropskih naroda i izrazio privrženost individualnom napretku svake zemlje kandidata.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** je primio 19. XII 2017. izvjestioca Evropskog parlamenta za Crnu Goru **Čarlsa Tanoka** (*Charles Tannock*), koji je istakao da, bez obzira na aktuelno pitanje Bregzita, Velika Britanija želi da bude prisutna na Zapadnom Balkanu i jača partnerstvo s Crnom Gorom.

Predsjednik Skupštine Crne Gore **Ivan Brajović** se sastao 19. XII 2017. s ministrom vanjskih poslova Mađarske **Peterom Sijartom**. Sagovornici su se saglasili da mjerenje individualnih rezultata svake države predstavlja dobar pristup EU i da se kroz primjer Crne Gore može uputiti snažna poruka ostalim zemljama kandidatima da Zapadni Balkan ima realnu evropsku perspektivu.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 4. X 2017. predsjednika Republike Mađarske **Janoša Adera**. Predsjednik Vlade Duško Marković je, predstavljajući vanjskopolitičke prioritete Crne Gore, ukazao da je fokus na evropskoj integraciji, a konkretan cilj da do sredine naredne godine Crna Gora otvori

sva pregovaračka poglavlja i uđe u proces privremenog zatvaranja poglavlja, odnosno okončanja pregovora.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 7. XI 2017. ministra vanjskih poslova Rumunije **Teodora Maleškana**. Ministar Maleškanu je izrazio očekivanje da će u narednih nekoliko godina proces dobiti dodatni impuls budući da će Evropskom unijom predsjedavati više država sa jugoistoka Evrope. Na sastanku je zaključeno da proces proširenja, kao jedna od najvažnijih evropskih politika, treba da ostane baziran na fundamentalnom principu vrednovanja napora i uspjeha svake države zasebno.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** se sastao 27. XI 2017. s predsjednikom Vlade Estonije **Jurijem Ratasom** (*Jüri Ratas*) u okviru Samita Kine i 16 država Jugoistočne Evrope, koji je održan u Budimpešti. Na sastanku je potvrđen zajednički stav da je politika proširenja Evropske unije na Zapadni Balkan jedna od najaktuelnijih evropskih politika.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 14. XII 2017. ministra vanjskih poslova Litvanije **Linasa Antanasa Linkevičiusa**. Predsjednik Vlade Duško Marković je na sastanku ocijenio pozitivnim činjenicu da je u vrijeme litvanskog predsjedavanja EU Crna Gora otvorila pet pregovaračkih poglavlja. Ministar Linkevičius je najavio nastavak podrške evropskim integracijama Crne Gore, kao najnaprednije države u tom procesu i dodao da se Litvanija zalaže za napredovanje na osnovu postignutih rezultata.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je primio 18. XII 2017. delegaciju Evropskog parlamenta za odnose sa Crnom Gorom, koju je predvodio kopredsjedavajući Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Crne Gore i Evropske unije **Dejvid Martin**. Poslanik Evropskog parlamenta Dejvid Martin je ocijenio da proces evropskih integracija Crne Gore daje odlične rezultate i da nema sumnje da je Crna Gora sljedeća članica Unije.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je 18. XII 2017. u Briselu, uoči susreta s premijerima šest država Zapadnog Balkana, razgovarao s visokom predstavnicom EU za vanjsku i bezbjednosnu politiku **Federikom Mogerini** (*Federica Mogherini*). Sagovornici su se saglasili da Crna Gora pokazuje punu odgovornost u procesu integracija i ostaje, kao i do sada, pouzdan partner EU. Iskazano je obostrano zadovoljstvo susretom lidera regiona i Evropske unije u susret godini kada će politika proširenja Unije dobiti na značaju predstavljanjem strategije za proširenje i održavanjem novog samita Evropske unije i Zapadnog Balkana.

Predsjednik Vlade Crne Gore **Duško Marković** je 19. XII 2017. primio ministra vanjskih poslova Mađarske **Petera Sijarta**. Ministar Sijarto je izrazio punu podršku Mađarske evropskim integracijama Crne Gore i daljem napretku u procesu pregovora na osnovu ostvarenih rezultata.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je učestvovao 6. X 2017. na šestom Bukureškom forumu koji je održan u Bukureštu. Ministar je u svom izlaganju na panelu "Strategijsko oblikovanje i politike moći" ukazao na važnost održavanja jasne evropske perspektive, kroz veće angažovanje i podršku Evropske unije zemljama Zapadnog Balkana. Tokom posjete Bukureštu, ministar Aleksandar Andrija Pejović je imao odvojene sastanke s ministricom za evropske fondove Rumunije **Rovanom Plumb**, estonskim zamjenikom ministra za evropske poslove **Matijem Masikasom** (*Matti Maasikas*), ministricom zaduženom za predstojeće predsjedavanje Bugarske EU **Lilijanom Pavlovom** i predsjednikom Instituta Aspen u Rumuniji **Mirčeom Džoanom** (*Mircea Geoana*).

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je boravio 10. X 2017. u posjeti Berlinu, gdje je razgovarao s izaslanikom za Jugoistočnu Evropu u Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke **Kristijanom Helbahom** (*Christian Hellbach*) i s stalnim zamjenikom savjetnika kancelarke za Evropu **Francom Nojederom** (*Franz Neueder*). Ambasador Helbah je poručio da će Njemačka nastaviti snažno da podržava evropsku perspektivu Zapadnog Balkana i istakao da će brzina prijema zavistiti od individualnih rezultata svake od država, naglasivši da je Crna Gora u tom dijelu u značajnoj prednosti. Franc Nojeder je pozdravio napredak u pristupanju EU poručivši da je Crna Gora pouzdan i doslijedan partner Evropske unije.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je učestvovao 14. X 2017. na konferenciji "Javni dijalog u Evropi – povezivanje EU sa građanima i susjedstvom", koja je održana u Berlinu. Ministar je u obraćanju učesnicima istakao da evropske institucije i države članice EU treba da ulože dodatne napore kako bi osigurale razumijevanje i podršku evropskih i građana država proširenja, ideji i projektu ujedinjene Evrope. Tokom posjete Berlinu, ministar Aleksandar Andrija Pejović je imao odvojene sastanke s generalnim direktorom za evropske poslove u Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke **Martinom Kothausom** (*Martin Kotthaus*) i s zamjenikom šefa Sektora za evropske poslove i međunarodnu saradnju Zadužbine Konrad Adenauer **Peterom Fišer – Bolinom** (*Peter Fischer-Bollin*), tokom kojih je istaknuta snažna posvećenost Berlina daljem putu Crne Gore prema EU, kroz koju će Njemačka nastaviti s podrškom reformskim procesima, kako bi Crna Gora jednako uspješno ostvarila svoj glavni integracijski cilj.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je 17. X 2017, na marginama konferencije o desetoj godišnjici potpisivanja SSP-a imao više sastanaka s predstavnicima evropskih institucija, kao i s predstavnicima vlada država članica i regiona. Tom prilikom ministar Aleksandar Andrija Pejović se, između ostalog, sastao s državnim sekretarom za evropske poslove u Kabinetu predsjednika Vlade Mađarske **Sabolčem Takačem** (*Szabolcs Takács*), državnim sekretarom u Ministarstvu vanjskih poslova Slovenije **Istokom Mirošičem**, direktoricom Direktorata za Zapadni Balkan u Generalnoj direkciji za susjedstvo i pregovore o proširenju **Henovevom Ruis Kalaverom** (*Genoveva Ruiz Calavera*) i poslanikom Evropskog parlamenta **Eduardom Kukanom**. Na sastancima je bilo riječi o aktuelnom statusu pregovaračkih poglavlja i daljoj dinamici tokom estonskog i bugarskog predsjedavanja Unijom, sprovođenju reformi i aktuelnim temama iz procesa pristupanja, sa posebnim osvrtom na strategijsko planiranje i programiranje pristupnih sredstava.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je primio 19. X 2017. delegaciju Evropske investicione banke (EIB) na čelu sa šeficom Kancelarije za Zapadni Balkan **Dubravkom Negre** i šefom Odjeljenja za Sloveniju, Hrvatsku i Zapadni Balkan **Mateom Rivelinijem** (*Matteo Rivellini*). Sagovornici su razmijenili mišljenje o dosadašnjoj saradnji u kontekstu sprovođenja projekata koje kreditira EIB u Crnoj Gori, o bespovratnoj podršci koju je EU spremna da pruži za projekte u oblasti Agende povezivanja, kao i o mogućnostima za saradnju na sprovođenju projekata iz oblasti životne sredine i društvenog sektora koji obuhvata oblasti pravosuđa, prosvjete i zdravstva.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je primio 14. XI 2017. zamjenika austrijskog saveznog ministra za Evropu, integraciju i vanjske poslove **Mihael Linharta** (*Michael Linhart*). Zamjenik ministra Linhart je ocijenio da je potrebno da se iskoristi pozitivna klima u Uniji u pogledu proširenja, posebno predstojeća Strategija za ubrzano članstvo i Samit u Sofiji, za intenziviranje procesa pristupanja. Ministar Aleksandar Andrija Pejović je ukazao na značaj uključivanja životne sredine i digitalne agende u fondove koje je EU opredijelila za Zapadni Balkan.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je učestvovao u ime Vlade Crne Gore na završnom događaju Jadranskog programa prekogranične saradnje, koji je 4. XII 2017. održan u Akvili. Predsjednik Evropskog parlamenta **Antonio Tajani** je na konferenciji poručio da države Zapadnog Balkana treba podržati politički i kroz projekte, kako bi postale dio evropske porodice. Ministar Aleksandar Andrija Pejović je ocijenio da se samo kroz koordinirano i strategijsko djelovanje, uz pružanje podrške konkretnim, vidljivim aktivnostima i projektima koji



su prilagođeni lokalnim i širim potrebama, može osigurati dalji razvoj Jadranskog basena.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** se sastao 5. XII 2017. u Rimu s predsjednikom Senata Republike Italije **Pjetrom Grasom** (*Pietro Grasso*) i predsjednikom Fondacije Evropski Italijani, odnosno bivšim predsjednikom Vlade Italije **Masimom D'Alemom** (*Massimo D'Alema*). Na sastancima su razmijenjena mišljenja o aktuelnoj situaciji u Crnoj Gori, regionu i EU i istaknuta potreba za jasnijom vizijom pristupanja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji. Predsjednik Senata Graso je izrazio punu podršku pristupanju Crne Gore EU, naglasivši da je Italija veliki zagovornik proširenja Unije na Zapadni Balkan, te da napredak Crne Gore utiče na pozitivna kretanja u cijelom regionu.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** se sastao 13. XII 2017. u Briselu s predstavnicom bugarskog predsjedništva EU, zamjenicom ministra vanjskih poslova Bugarske **Emilijom Kraljevom** (*Emilia Krалеva*), generalnim direktorom za susjedsku politiku i pregovore o proširenju u Evropskoj komisiji **Kristijanom Danijelsonom** (*Christian Danielsson*) i zamjenikom generalnog direktora za regionalnu i urbanu politiku Evropske komisije **Normundzom Popensom** (*Normunds Popens*). Ministar Aleksandar Andrija Pejović je tom prilikom istakao da trideset otvorenih poglavlja, unutrašnja spremnost za otvaranje preostala tri i rezultati u poglavljima 23 i 24 potvrđuju da Crna Gora nastavlja biti uspješna evropska priča.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je primio 14. XII 2017. u Podgorici ministra vanjskih poslova Litvanije **Linasa Linkevičiusa**. Ministar Aleksandar Andrija Pejović je tom prilikom istakao da je Litvanija oduvijek bila snažan partner Crnoj Gori u pregovaračkom procesu, naglasivši da je tokom litvanskog predsjedništva otvoreno pet poglavlja. Ministar Linkevičius je podsjetio da Litvanija snažno podržava evropski put Crne Gore i da je spremna da nastavi sa pružanjem ekspertske podrške u dijelu strategijskog planiranja, kao nove politike Ministarstva evropskih poslova.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** se sastao 18. XII 2017. s delegacijom Evropskog parlamenta u sastavu **Dejvid Martin, Čarls Tanok, Jan Olbriht** (*Jan Marian Olbrycht*), **Jozo Radoš, Alojz Peterle i Tomas Vajc** (*Tomáš Vajc*). Evropski poslanici su pohvalili evidentan napredak u pregovorima, istakavši da su rezultati sprovedenih reformi najbolji pokazatelj odlučnosti Crne Gore da privede proces pristupanja kraju. Posebno su pohvalili regionalnu saradnju i doprinos Crne Gore unapređenju dobrosusjedskih odnosa, kao i prenos znanja i iskustva iz crnogorskog pregovaračkog procesa susjedima, čime se potvrđuje leaderska pozicija

Crne Gore, ali i snaži ukupan kapacitet regiona u procesu evropske integracije. Ministar Aleksandar Andrija Pejović je istakao posvećenost Vlade sveobuhvatnim, političkim i ekonomskim reformama, kao i jačanju ukupnih kapaciteta i potvrdio spremnost Crne Gore da krene u intenzivnu fazu privremenog zatvaranja svih poglavlja.

Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** se sastao 19. XII 2017. s ministrom vanjskih poslova Mađarske **Peterom Sijartom**. Sagovornici su konstatovali napredak Crne Gore na putu ka EU i izrazili očekivanje da će Crna Gora, uz nastavak dobre dinamike, biti u što skorijem vremenskom periodu spremna za članstvo u EU.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je boravio 9. X 2017. u radnoj posjeti Poljskoj, tokom koje se susreo s ministrom vanjskih poslova **Vitoldom Vaščikovskim** (*Witold Waszczykowski*) i s potpredsjednikom Sejma Republike Poljske **Rišardom Terleckiem** (*Ryszard Terlecki*). Šefovi diplomatije Poljske i Crne Gore razmotrili su modalitete za unapređenje bilateralne saradnje, posebno u kontekstu pregovora sa EU, vanjskih poslova, odbrane, kao i kulture, obrazovanja i nauke i ekonomske saradnje.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** se sastao 10. X 2017. u Beogradu s ministrima vanjskih poslova Republike Finske i Kraljevine Švedske **Timom Soinijem** (*Timo Juhani Soini*) i **Margot Valstrom** (*Margot Elisabeth Wallström*). Ministri Soini i Valstrom su kazali da će njihove države vrlo posvećeno nastaviti da podržavaju evropski put Crne Gore i ocijenili veoma uspješnim naše pristupne pregovore sa Evropskom unijom, konstatujući da je Crna Gora primjer koji treba slijediti.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je učestvovao 11. X 2017. na sastanku ministara vanjskih poslova zemalja Višegradske grupe (V4), Zapadnog Balkana, Estonije, Rumunije i Slovenije, koji se održao u Budimpešti.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je primio 20. X 2017. senatorku Republike Francuske **Elen Konvej-Mure** i tom prilikom joj prenio riječi zahvalnosti na kontinuiranoj podršci koju Francuska pruža procesu evropske integracije Crne Gore i izrazio očekivanje da će se ista nastaviti i u narednom periodu.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** se susreo 6. XI 2017. s ministrom vanjskih poslova Rumunije **Teodorom Maleškuanom**, koji je boravio u dvodnevnoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** je učestvovao 12. XII 2017. u Briselu na radnom ručku ministara vanjskih poslova država članica i država

kandidata za članstvo u EU, koji je organizovan u okviru estonskog predsjedavanja EU.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** se susreo 14. XII 2017. s ministrom vanjskih poslova Republike Litvanije **Linasom Antanasom Linkevičiusom** koji je boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori.

Ministar vanjskih poslova **Srđan Darmanović** se susreo 19. XII 2017. s ministrom vanjskih poslova Mađarske **Peterom Sijartom**.

## 2. Pregovori o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji

Ukupan bilans rezultata Crne Gore u dosadašnjem toku pregovaračkog procesa je 30 otvorenih poglavlja, od kojih su tri privremeno zatvorena.

U izvještajnom periodu u procesu pregovora realizovane su sljedeće aktivnosti:

Na **Međuvladinoj konferenciji** održanoj 11. XII 2017. u Briselu, Crna Gora je **otvorila dva nova pregovaračka poglavlja, 2 – Sloboda kretanja radnika i 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga**. Zajednički je ocijenjeno da, ispunjavanjem obaveza iz procesa pristupanja, Crna Gora potvrđuje svoje snažno proevropsko opredjeljenje i samouvjereno nastavlja put prema članstvu u EU.

**Kolegijum za pregovore** je održao XVIII redovnu sjednicu 8. XI 2017, na kojoj je zaključeno da je potrebno održati posebnu sjednicu Vlade Crne Gore na temu evropskih integracija, kako bi, kroz konkretna zaduženja i preporuke svim subjektima uključenim u pregovore, bio na najbolji način iskorišćen pozitivan rezultat dosadašnjeg integracionog procesa i obezbijeđen visoki stepen realizacije obaveza. U izvještajnom periodu je održana i XIX sjednica Kolegijuma za pregovore 27. XII 2017. na kojoj su članovi Kolegijuma razmotrili ključne aktivnosti za ispunjenje privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24, s fokusom na nalaze Radnog dokumenta Evropske komisije za oblast vladavine prava. Takođe, predmet sastanka je bilo i programiranje sredstava Ipe 2018. za oblast vladavine prava.

**U izvještajnom periodu održano je** pet sjednica Komisije za evropske integracije, preciznije treća sjednica je održana 5. X 2017, četvrta 6. XI 2017, peta 10. XI 2017, šesta 20. XI 2017 i sedma 8. XII 2017. Na ovim sastancima, članovi Komisije su razmotrili rezultate u realizaciji Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2017-2018. za prva tri kvartala tekuće godine, presjek stanja u realizaciji obaveza iz četvrtog kvartala, kao i proces pripreme Programa pristupanja Crne Gore EU 2018-2020.

**Treći kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2017-2018.** je usvojen na 44. sjednici Vlade Crne Gore 12. X 2017. Za prva tri kvartala 2017, od ukupno 259 obaveza, ispunjeno je 191, što čini 74%. Od 228 zakona i podzakonskih akata realizovano je 162, odnosno 71%. Takođe, od 31 strategijskog dokumenta, ispunjeno je 29, što predstavlja 94%.

Ministarstvo evropskih poslova je 22. XII 2017. uputilo poziv za učešće u javnoj raspravi povodom izrade **Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2018 – 2020.** Javna rasprava traje od 22. XII 2017 do 19. I 2018.

Ministarstvo evropskih poslova je 7. XII 2017. objavilo **Radni dokument Evropske komisije o trenutnom stanju u poglavljima 23 i 24,** u cilju kvalitetnog i sveobuhvatnog informisanja javnosti o procesu pristupanja Crne Gore EU.

## **2.1 Informisanje javnosti o procesu pristupanja Evropskoj uniji**

Tokom izvještajnog perioda je nastavljeno s realizacijom aktivnosti koje imaju za cilj informisanje građana o procesu pristupanja Crne Gore EU. Neke od najvažnijih aktivnosti su:

### **2. X 2017. – U Nikšiću obilježen Evropski dan jezika**

U organizaciji Ministarstva evropskih poslova, Opštine Nikšić i Filološkog fakulteta, svečano je obilježen Evropski dan jezika u Nikšićkom pozorištu. Skup su otvorili ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović,** predsjednik Skupštine opštine Nikšić **Radivoje Nikčević** i prodekan Filološkog fakulteta za međunarodnu saradnju **Jelena Knežević.** Ministar Aleksandar Andrija Pejović je poručio da otvaranje Crne Gore prema Evropskoj uniji ne može biti uspješno bez poznavanja jezika. Naglasio je da Evropska unija ima 24 službena jezika, što omogućava svim ljudima koji žive u njoj da imaju pristup cjelokupnom zakonodavstvu na svom službenom jeziku.

### **16. X 2017. – Ministarstvo evropskih poslova organizovalo svečanu konferenciju “Deseta godišnjica od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju – budućnost evropske integracije Crne Gore”**

Događaj je otvorio predsjednik Crne Gore **Filip Vujanović,** a u uvodnom dijelu su govorili poslanik Evropskog parlamenta **Eduard Kukan** i direktorica za Zapadni Balkan u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Henoveva Ruis Kalavera.** Istaknuto je zadovoljstvo dosadašnjim rezultatima i napretkom u procesu pristupanja EU i poručeno da Crna Gora nastoji da bude primjer drugim državama u regionu, koje se pripremaju za članstvo u EU, a da sprovođenje SSP-a predstavlja najbolji okvir za to.

## **2. XI 2017. – Održan panel na FPN-u: “Perspektive EU i Zapadnog Balkana šest decenija nakon Rimskih ugovora”**

Ministarstvo evropskih poslova i Fakultet političkih nauka organizovali su panel debatu na temu: “Perspektive EU i Zapadnog Balkana šest decenija nakon Rimskih ugovora”. Otvarajući skup, dekan Fakulteta **Saša Knežević** je podsjetio na istorijski tok i razvoj evropske ideje i objasnio da je upravo uvjerenje, da će jačanje evropskih savezništava doprinijeti ekonomskom razvoju, vodilo lidere zapadnoevropskih država na put integracije. Ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović** je poručio da su Rimski ugovori baza i platforma na osnovu kojih je proteklih šest decenija kreirana Evropska unija i njenih gotovo 200 hiljada stranica pravnih tekstova.

## **6. XI 2017. – Organizovan Evropski dan u Gusinju**

Tokom razgovora ministra evropskih poslova **Aleksandra Andrije Pejovića** i predsjednice Opštine Gusinje **Anele Čekić**, ocijenjeno je da lokalne samouprave očekuju brojne obaveze u procesu pristupanja, ali i da im je na raspolaganju mnoštvo mogućnosti iz evropskih fondova, čije je efikasno korišćenje preduslov za unapređenje kvaliteta života građana. Ministar Aleksandra Andrije Pejovića je ukazao na značajne mogućnosti koje su Gusinju na raspolaganju iz fondova EU, podsjetivši na dosadašnje projekte u ovoj regiji, koji su bili usmjereni na jačanje službe spasavanja, životne sredine i raznolikosti NP Prokletije, seoskog turizma, prikupljanja otpada i mnoge druge.

## **15. XII 2017 – Konkurs “Evropa za mene”**

Ministarstvo evropskih poslova je, u skladu sa Strategijom informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2014-2018, raspisalo konkurs “Evropa za mene”, za najbolju novinarsku priču o konkretnim rezultatima procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i uticaju na svakodnevni život građana.

## **20. XI 2017. – U Podgorici održana javna debata o poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga**

Tokom debate je poručeno da će realizacija aktivnosti iz okvira trećeg pregovaračkog poglavlja otvoriti značajne mogućnosti, kao što su pravo na poslovno nastanjanje privrednih društava i pružanja usluga iz Crne Gore u svim članicama EU i obratno, automatsko priznavanje stečenih kvalifikacija i obrazovnih isprava, pristup jedinstvenom poštanskom tržištu, kao i jačanje kupovne moći i olakšavanje

međunarodne trgovine. Istaknuto je da je ovo bilo prvo poglavlje, nakon vladavine prava, s uspješno ispunjenim mjerilom za otvaranje pregovora.

### **13. XII 2017. – Više od 100 osnovaca učestvovalo u kvizu o EU putem interneta**

115 učenika završnih razreda osnovnih škola učestvovalo je putem interneta na takmičenju „Koliko znaš o EU?“. **Cana Bulatović**, učenica VIII razreda podgoričke Osnovne škole „Savo Pejanović“, osvojila je prvo mjesto na takmičenju. Drugoplasirani je **Jovan Popović**, učenik IX razreda Osnovne škole „Vuko Jovović“ iz Danilovgrada, dok je na trećem mjestu **Relja Savić**, učenik IX razreda Osnovne škole „Sutjeska“ iz Podgorice. Njima su dodijeljene vrijedne nagrade – lap top, bicikl i elektronski čitač knjiga Kindle. Kviz je sprovelo Ministarstvo evropskih poslova u okviru projekta “EU4ME” koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP.

### **14. XII 2017. – Održan Radni doručak s novinarima**

Ministarstvo evropskih poslova i Fondacija Konrad Adenauer organizovali su radni doručak s novinarima povodom otvaranja pregovora u poglavljima 2 - Sloboda kretanja radnika i 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga. S predstavnicima medija razgovarali su ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović**, ministrica ekonomije **Dragica Sekulić** i ministar rada i socijalnog staranja **Kemal Purišić**. Otvaranje još dva pregovaračka poglavlja, ključna za crnogorske građane, pokazatelj je uspješnosti reformi, poručio je ministar Aleksandar Andrija Pejović.

### **20. XII 2017. – Održana Konferencija o Zapadnobalkanskom investicijskom okviru**

Imajući u vidu značaj podrške koju Crna Gora dobija od Evropske komisije posredstvom Zapadnobalkanskog investicijskog okvira, Ministarstvo evropskih poslova je organizovalo Konferenciju Zapadnobalkanski investicijski okvir - iskustva i mogućnosti, na kojoj je korisnike projekata, lokalne samouprave, civilni sektor i medije upoznao sa mogućnostima i dosadašnjim rezultatima ovog instrumenta. Konferenciju je otvorio ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović**, zajedno sa ministricom ekonomije **Dragicom Sekulić**, ministrom saobraćaja i pomorstva **Osmanom Nurkovićem**, ministrom održivog razvoja i turizma **Pavlom Radulovićem**, šefom Sektora za saradnju u Delegaciji EU u Crnoj Gori **Hermanom Špicom** (*Herman Spitz*) i stalnom predstavnicom UNDP-ja u Crnoj Gori **Fionom Mekluni** (*Fiona Mc Cluney*).

## **25. XII 2017. – Konkurs “Evropa kroz objektiv”**

Minitarstvo evropskih poslova je objavilo konkurs “Evropa kroz objektiv”, za najbolju video reportažu o konkretnim rezultatima procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i uticaju na svakodnevni život građana. Konkurs je otvoren za elektronske medije i nezavisne produkcije u Crnoj Gori.

## **26. XII 2017. – Održana panel debata: Temeljna prava i osobe s invaliditetom, u organizaciji Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i Ministarstva evropskih poslova**

„Prava osoba s invaliditetom su važna za razvoj društva. O značaju ove oblasti najbolje govori činjenica da se u pregovorima s EU, čak 14 poglavlja na određeni način bavi pravima osoba s invaliditetom“, poručio je ministar evropskih poslova, **Aleksandar Andrija Pejović**. Ministar za ljudska i manjinska prava **Mehmed Zenka** naglasio je da su ljudska prava oblast koja nas održava budnim i konstantno priprema na veći i ozbiljniji angažman. Izvršna direktorica UMHCG **Aleksandra Pavićević** je pohvalila partnerski odnos Ministarstva evropskih poslova i UMHCG, izrazivši očekivanje da će se ovoj praksi pridružiti i drugi državni organi.

## **29. XII 2017. – Ministarstvo evropskih poslova objavilo prvi broj časopisa Eurokaz**

U okviru više rubrika, kroz Eurokaz su predstavljene aktuelnosti iz rada Ministarstva, rezultati reformi koje Crna Gora sprovodi u procesu pristupanja, uspješni primjeri korišćenja EU fondova, ocjene partnera iz civilnog sektora, kao i zanimljivosti iz EU i Crne Gore. Časopis će izlaziti svakih šest mjeseci i biće dostupan na internetskim stranicama i mrežama Ministarstva evropskih poslova.

## **31. XII 2017. – Objavljen drugi broj Biltena Ministarstva evropskih poslova**

Kroz Bilten, Ministarstvo pruža pregled najvažnijih događaja i aktivnosti u procesu pristupanja EU ostvarenih tokom druge polovine 2017, s ciljem unapređenja informisanja, razumijevanja i znanja građana o procesu pristupanja i budućem članstvu Crne Gore u EU.

## **2.2. Aktivnosti Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u pregovaračkom procesu**

Rad Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore u izvještajnom periodu obilježilo je razmatranje više dokumenata iz pregovaračkog procesa, te aktivnosti u cilju podsticanja dinamike pregovora i parlamentarne diplomatije, kroz sastanke na bilateralnom i multilateralnom nivou sa državama članicama EU.

U okviru svoje **nadzorne uloge** u procesu pregovora s Evropskom unijom, na Odboru je, uz učešće predstavnika Ministarstva evropskih poslova, razmotren: Peti polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava za period januar – jun 2017. godine s Drugim polugodišnjim izvještajem o realizaciji Operativnog dokumenta za sprječavanje korupcije u oblastima od posebnog rizika – Aneksa Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23, Peti polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana za 24. pregovaračko poglavlje – Pravda, sloboda i bezbjednost za period januar – jun 2017. godine, Sedmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period januar – jun 2017. godine, Petnaesti kvartalni izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period jul – septembar 2017. godine i Treći kvartalni izvještaj o realizaciji obaveza iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2017-2018. Odbor je plenumu uputio Izvještaj sa predlogom da Skupština prihvati Sedmi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period januar – jun 2017. godine.

Članovi Odbora pozitivno su se izjasnili o Petnaestom kvartalnom izvještaju o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju, za period jun - septembar 2017. godine i mišljenje prosljedili Ministarstvu evropskih poslova.

Na 14. sjednici, u prisustvu predstavnika Ministarstva finansija i Ministarstva evropskih poslova, članovi Odbora podržali su Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2018. godinu, u dijelu koji se odnosi na potrošačku jedinicu Ministarstvo evropskih poslova.

Na 15. sjednici Odbora za evropske integracije, održano je konsultativno saslušanje ministra evropskih poslova Aleksandra Andrije Pejovića, kao i predstavnika Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Agencije za sprečavanje korupcije. Predstavnici nadležnih institucija predstavili su napredak u sprovođenju obaveza u okviru procesa približavanja Crne Gore Evropskoj uniji. Na sjednici se govorilo o pripremama za otvaranje preostalih pregovaračkih poglavlja, o učinku i sprovođenju zakonodavnih i strategijskih mjerila na polju pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, slobode izražavanja i nasilja nad novinarima, kao i o položaju i radu na poboljšanju ljudskih prava manjinskih i ranjivih grupa. Poslanici su usvojili zaključak u kojem su se saglasili da od nadležnih organa zatraže ažuriran i koncizan izvještaj o postignutim rezultatima u rješavanju slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija.



Kad je riječ o aktivnostima u okviru **parlamentarne diplomatije**, u izvještajnom periodu se izdvaja posjeta delegacije Odbora Republici Italiji i zajednički sastanak s članovima Odbora za evropske poslove Senata Italije, organizovana u skladu sa Protokolom o saradnji potpisanim od strane dva odbora u martu 2017. Posjeta je realizovana od 5. do 7. XII 2017, a u delegaciji su bili predsjednik Odbora **Adrijan Vukasnović** i članovi **Marija Maja Ćatović, Mihailo Anđušić i Momčilo Martinović**. U toku posjete, održani su sastanci sa diplomatskom savjetnicom predsjednika Republike Italije, predsjednikom italijanskog Senata, predsjednikom Nacionalne agencije za antikorupciju, predsjednikom i članovima Odbora za politike EU oba doma Parlamenta, kao i predstavnicima generalnih direktorata Ministarstva vanjskih poslova Republike Italije. Na zajedničkom sastanku dva odbora, poslanici su usvojili Zajedničku izjavu, u kojoj su se saglasili da pred rastućim globalnim izazovima, samo ujedinjena Evropa može odgovoriti na konkretne potrebe svojih građana, dok su u pogledu proširenja EU izrazili svoju jasnu podršku napredovanju država kandidata u skladu sa stvarnim nivoom napretka u pregovorima. Ovoj posjeti prethodio je sastanak predsjednika Skupštine Crne Gore **Ivana Brajovića** i predsjednika Odbora za evropske poslove Senata **Vanina Kitija**, kojem je prisustvovao i predsjednik Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore **Adrijan Vuksanović**. Tom prilikom, zajednički je iskazano zadovoljstvo ukupnim bilateralnim odnosima Crne Gore i Italije i naglašeno da sadržajna saradnja između dvije prijateljske države postoji u gotovo svim oblastima.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** i članovi Odbora **Mihailo Anđušić, Marija Ćatović, Daliborka Pejović i Maja Bakrač** su učestvovali 16. X 2017. na Konferenciji u organizaciji Ministarstva evropskih poslova: „Crna Gora i EU, deseta godišnjica potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju“.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** i članovi Odbora **Marija Ćatović i Mihailo Anđušić** su učestvovali 23. X 2017. na Konferenciji „Da li će Berlin plus promijeniti politiku proširenja Evropske unije?“. Panelisti su se saglasili da Berlinski proces nije zamjena, već dopuna postojećeg procesa pregovora sa Evropskom unijom, te izrazili svoju bezrezervnu podršku principu „regate“, kao važećem modelu vrednovanja pojedinačnog napretka država kandidata na putu ka EU.

U okviru panel debate „Perspektive EU i Zapadnog Balkana šest decenija nakon Rimskih ugovora“, u okviru koje je jedan od panelista bio i predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović**, dat je osvrt na Evropu u vremenu stvaranja evropske zajednice i danas, ali i na uticaj današnje krize unutar same Unije na politiku proširenja i prijem novih članica.

Predsjednik Odbora za evropske integracije **Adrijan Vuksanović** je održao 9. XI 2017. sastanak s generalnim sekretarom Privredne komore Crne Gore, **Pavlom D. Radovanovićem**, kako bi dogovorili metod rada i organizaciju tematske sjednice na kojoj će biti razmotrena dinamika pregovora u ekonomskim poglavljima. Sagovornici su dogovorili detalje organizacije sjednice, te se saglasili da će to biti dobra prilika za predstavnike privrede da daju sugestije za eventualne zakonske izmjene, koje mogu doprinijeti bržem učlanjenju Crne Gore u EU.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** je učestvovao 18. XI 2017. na Međunarodnoj konferenciji o komuniciranju evropskih integracija između država članica i zemalja proširenja, u organizaciji Crnogorske panevropske unije. Na konferenciji je bilo riječi o evropskim vrijednostima i evropeizaciji jugoistočne Evrope, gdje su članovi Evropskog parlamenta iz Hrvatske i Slovenije govorili o izazovima svojih zemalja na putu integracija, a važna tema su bili i izazovi sa kojima se suočavaju zemlje proširenja, gdje su svoja iskustva podijelili predsjednici panevropskih unija zemalja regiona.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** je učestvovao na Okruglom stolu na visokom nivou o procesu evropske integracije Zapadnog Balkana, u organizaciji Evropskog parlamenta, 20. i 21. XI 2017. u Briselu. Na konferenciji je bilo riječi o implementaciji reformske agende u zemljama Zapadnog Balkana, o ulozi parlamenata u jačanju civilnog sektora, ali i perspektivi evropske integracije država Zapadnog Balkana, u okviru koje su članovi parlamenata iz regiona predstavili stavove i mišljenja svojih država o ostvarenom napretku u približavanju EU.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** i član Odbora **Mihailo Anđušić** učestvovali su na 58. plenarnom zasijedanju Konferencije odbora za evropske poslove parlamenata Evropske unije (COSAC), od 26. do 28. XI 2017. u Talinu. Na plenarnom zasijedanju bilo je riječi o važnosti jačanja jedinstva i otvorenosti Evropske unije, u kontekstu izazova koje nose pregovori o izlasku Velike Britanije iz EU, ulozi digitalnih tehnologija u jačanju otvorenosti, efikasnosti i odgovornosti institucija, ali je raspravljano i na temu najboljih praksi nacionalnih parlamenata u približavanju Evrope građanima.

Predsjednik Odbora za evropske integracije **Adrijan Vuksanović** i članica **Daliborka Pejović** su učestvovali na 14. sastanku Parlamentarnog odbora Evropske unije i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje (POSP).

U okviru aktivnosti usmjerenih ka **promociji evropskih integracija i približavanju procesa građanima**, predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** i član Odbora **Mihailo Anđušić** posjetili su Nikšić, gdje su 13. XI 2017. održali tribinu na

temu EU s učenicima Gimnazije „Stojan Cerović“ i sastanak sa rukovodstvom Opštine na temu korišćenja prepristupnih fondova.

Predsjednik Odbora **Adrijan Vuksanović** je gostovao 30. XI 2017. na RTV Nikšić, na temu Evropske unije i uloge Odbora u procesu pregovora sa EU. Tokom razgovora bilo je riječi o dinamici pregovaračkog procesa, obaveza koje očekuju Crnu Goru u narednom periodu, ali i stepenu realizacije projekata i iskorišćavanju sredstva iz EU fondova.

### **3. Sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju**

U kontekstu implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nastavljen je dijalog relevantnih struktura za njegovo sprovođenje:

U Podgorici je 7. XII 2017. održan sedmi sastanak **Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između Crne Gore i Evropske unije**. Sastanak je sa crnogorske strane otvorio ministar evropskih poslova **Aleksandar Andrija Pejović**, a u ime EU, šef Jedinice za Crnu Goru u Generalnoj direkciji za susjedsku politiku i pregovore o proširenju **Tomas Haglajtner**. Ministar Aleksandar Andrija Pejović je tom prilikom izrazio očekivanje da će Strategija proširenja i Izvještaj za Crnu Goru podcrtati napredak zasnovan na individualnim zaslugama svake od država regiona i da će Crna Gora dobiti dalje smjernice kako bi se omogućilo da ona, kao i druge države regiona, ispune svoje obaveze i idu prema članstvu.

Na XIV sastanku **Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore** koji je 18. XII 2017. održan u Podgorici, poslanici Evropskog parlamenta i Skupštine Crne Gore razmatrali su pitanja stanja pristupnih pregovora i odnosa između EU i Crne Gore, izbornih reformi i funkcionisanja Skupštine, konkretnih rezultata u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, osnovnih prava i sloboda, sa fokusom na slobodu medija, te ekonomije i finansija. Na kraju sastanka je odlučeno da XV sastanak POSP-a bude održan 16-17. VII 2018. godine u Podgorici.

U Briselu se održao 3. X 2017. sastanak **Pododbora za industriju, trgovinu, carine, poreze i saradnju sa drugim zemljama kandidatima**. U svim oblastima koje obuhvata Pododbor razmotren je napredak koji je Crna Gora ostvarila u periodu od prethodnog sastanka Pododbora održanog u junu 2016. i to u dijelu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa evropskim standardima, kao i jačanja institucionalnih i administrativnih kapaciteta u cilju adekvatnog sprovođenja evropske pravne tekovine.

U Briselu se održao 6. XI 2017. sastanak **Pododbora za poljoprivredu i ribarstvo**, na kojem su predstavnici Evropske komisije ocijenili da je Crna Gora

ostvarila dobar napredak u oblastima vezanim za tri pregovaračka poglavlja, što je posebno značajno s obzirom da su dosadašnje obaveze iz pristupanja bile veoma zahtjevne. Predstavnicima Ministarstva poljoprivrede i Evropske komisije su izrazili obostrano zadovoljstvo zbog dobre saradnje na institucionalnom nivou, koja će, kako je ocijenjeno, biti značajan faktor uspjeha i u daljim zajedničkim aktivnostima na planu razvoja crnogorske poljoprivrede.

U kontekstu sprovođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, sastanak **Pododborna o ekonomskim i finansijskim pitanjima i statistici** je održan 21. XI 2017. u Podgorici. Predstavnicima Evropske komisije su pozdravili napore preduzete u cilju sprovođenja fiskalne konsolidacije, posebno usvajanje Fiskalne strategije, ističući da definisane mjere predstavljaju dobru osnovu za stabilizaciju i da je neophodno nastaviti rad na njihovoj implementaciji. Pozdravili su unaprijeđenje stabilnosti bankarskog sektora i istakli da je potrebno dalje raditi na rješavanju problema nekvalitetnih kredita. Naglašena je i potreba implementacije mjera u pravcu reforme tržišta rada.

U Danilovgradu je 8. XII 2017. održan **Zajednički savjetodavni odbor između Komiteta regiona EU i Crne Gore**, na kojem je u fokusu bio ekonomski razvoj zasnovan na lokalnim resursima i održivom turizmu. u Briselu je 19. XII 2017. održan X sastanak **Zajedničkog konsultativnog odbora civilnog sektora između Evropske unije i Crne Gore** na kojem su razmotrene oblasti medija i digitalizacije.

#### 4. Usklađivanje zakonodavstva s pravnom tekovinom Evropske unije

U izvještajnom periodu, dato je mišljenje na ukupno **64** predloga zakona i podzakonskih akata.

OKTOBAR 2017		
1.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o postupanju prema maloljetnicima u krivičnom postupku	<b>MPA</b>
2.	Predlog zakona o finansijskom lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima	<b>MIF</b>
3.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o pravnom položaju misija i predstavnika trećih država pri Organizaciji Sjevernoatlantskog ugovora	<b>MVP</b>
4.	Predlog zakona o potvrđivanju Protokola o pravnom položaju međunarodnih vojnih komandi uspostavljenih na osnovu Sjevernoatlantskog ugovora	<b>MVP</b>

5.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između strana Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga	<b>MVP</b>
6.	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o pravnom položaju Organizacije Sjevernoatlantskog ugovora, nacionalnih predstavnika i međunarodnog osoblja	<b>MVP</b>
7.	Predlog zakona o spoljnoj trgovini robom koja se može upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje	<b>MEK</b>
8.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o putevima	<b>MSP</b>
9.	Predlog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti	<b>MZD</b>
10.	Predlog zakona o izboru, upotrebi i javnom isticanju nacionalnih simbola	<b>MMP</b>
11.	Predlog zakona o dopuni Zakona o potvrđivanju Evropske povelje o lokalnoj samoupravi	<b>MJU</b>
12.	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uniformi, oznakama zvanja i naoružanju policijskih službenika	<b>MUP</b>
13.	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe za sprovođenje Zakona o spoljnoj trgovini	<b>MEK</b>
14.	Predlog uredbe o vrstama prehrambenih enzima i uslovima za njihovo korišćenje u hrani	<b>MPR</b>
15.	Predlog uredbe o minimalnoj sumi osiguranja od profesionalne odgovornosti u oblasti izgradnje objekata	<b>MRT</b>
16.	Predlog uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma jedinicama lokalne samouprave	<b>MRT</b>
17.	Predlog uredbe o visini naknada za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i tehničkih uslova	<b>MRT</b>
<b>NOVEMBAR 2017</b>		
18.	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o sporazumima o izboru suda	<b>MPA</b>
19.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija	<b>MUP</b>
20.	Predlog zakona o izmjeni Zakona o javnom redu i miru	<b>MUP</b>
21.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnem fondu Crne Gore	<b>MIF</b>

<b>22.</b>	Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA	<b>MIF</b>
<b>23.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	<b>MKU</b>
<b>24.</b>	Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o državnim simbolima i Danu državnosti Crne Gore	<b>MKU</b>
<b>25.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju	<b>MSP</b>
<b>26.</b>	Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o državnoj upravi	<b>MJU</b>
<b>27.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi	<b>MJU</b>
<b>28.</b>	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o uslovima za obavljanje poslova zastupanja pred carinskim organom	<b>MIF</b>
<b>29.</b>	Predlog uredbe o vrstama postupaka javnih nabavki i načinu njihovog sprovođenja za diplomatska i konzularna predstavništva Crne Gore u inostranstvu	<b>MVP</b>
<b>30.</b>	Predlog uredbe o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u oblastima od javnog interesa	<b>MIF</b>
<b>31.</b>	Predlog uredbe o sadržaju i načinu vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema i indikatorima za praćenje sprovođenja planskih dokumenta	<b>MRT</b>
<b>32.</b>	Predlog odluke o visini troškova obrazovanja, osposobljavanja i provjere znanja lica zaduženih za prevoz opasnih materija	<b>MUP</b>
<b>33.</b>	Predlog odluke o osnivanju Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja	<b>MPS</b>
<b>34.</b>	Predlog odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2018. godinu	<b>MRS</b>
<b>DECEMBAR 2017</b>		
<b>35.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine ("Službeni list CG", broj 31/17)	<b>MRS</b>
<b>36.</b>	Predlog zakona o strancima	<b>MUP</b>
<b>37.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim penzionim fondovima	<b>MIF</b>

<b>38.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o investicionim fondovima	<b>MIF</b>
<b>39.</b>	Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o svojinsko - pravnim odnosima	<b>MIF</b>
<b>40.</b>	Predlog zakona o kontroli državne pomoći	<b>MIF</b>
<b>41.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda	<b>MEK</b>
<b>42.</b>	Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o osnivanju transportne zajednice	<b>MSP</b>
<b>43.</b>	Predlog zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi	<b>MPR</b>
<b>44.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o integrisanom sprječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine	<b>MRT</b>
<b>45.</b>	Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu	<b>MRT</b>
<b>46.</b>	Predlog zakona o izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju	<b>MZD</b>
<b>47.</b>	Predlog zakona o Socijalnom savjetu	<b>MRS</b>
<b>48.</b>	Predlog zakona o reprezentativnosti sindikata	<b>MRS</b>
<b>49.</b>	Predlog zakona o lokalnoj samoupravi	<b>MJU</b>
<b>50.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskoj upravi	<b>MJU</b>
<b>51.</b>	Predlog zakona o državnim službenicima i namještenicima	<b>MJU</b>
<b>52.</b>	Predlog uredbe o Carinskoj tarifi za 2018. godinu	<b>MIF</b>
<b>53.</b>	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama	<b>MIF</b>
<b>54.</b>	Predlog uredbe o posebnom dodatku na osnovnu zaradu, posebnim naknadama troškova i drugim primanjima za vrijeme rada u diplomatsko-konzularnom predstavništvu	<b>MVP</b>
<b>55.</b>	Predlog uredbe o izmjeni Uredbe o visini naknade za korišćenje objekata sigurnosti plovidbe na plovnim putevima	<b>MSP</b>
<b>56.</b>	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program)	<b>MPR</b>
<b>57.</b>	Predlog uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište	<b>MPR</b>
<b>58.</b>	Predlog uredbe o zahtjevima za proizvode biljnog porijekla (klice)	<b>MPR</b>
<b>59.</b>	Predlog uredbe o dopuni Uredbe o kriterijumima za stavljanje, odnosno skidanje lijekova sa Liste lijekova	<b>MZD</b>

<b>60.</b>	Predlog odluke o visini naknade za izdavanje licenci i dozvola u drumskom saobraćaju	<b>MSP</b>
<b>61.</b>	Predlog odluke o dopuni Odluke o visini naknade za polaganje ispita za sticanje zvanja i ovlaštenja o posebnoj osposobljenosti članova posade broda i jahte	<b>MSP</b>
<b>62.</b>	Predlog odluke o izmjeni Odluke o načinu i kriterijumima za rješavanje stambenih potreba funkcionera	<b>MRT</b>
<b>63.</b>	Predlog odluke o izmjeni Odluke o rješavanju stambenih potreba državnih službenika i namještenika	<b>MRT</b>
<b>64.</b>	Predlog odluke o utvrđivanju Liste lijekova	<b>MZD</b>

Od ukupnog broja datih mišljenja u **četvrtom kvartalu** 2017, **17** akata sadrži pravnu tekovinu EU, od čega **11** zakona i **6** podzakonski akt:

<b>1.</b>	Predlog zakona o potvrđivanju Konvencije o sporazumima o izboru suda	<b>MPA</b>
<b>2.</b>	Predlog zakona o strancima	<b>MUP</b>
<b>3.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Investiciono-razvojnem fondu Crne Gore	<b>MIF</b>
<b>4.</b>	Predlog zakona o kontroli državne pomoći	<b>MIF</b>
<b>5.</b>	Predlog zakona o spoljnoj trgovini robom koja se može upotrijebiti za izvršenje smrtne kazne, mučenje ili drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje	<b>MEK</b>
<b>6.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda	<b>MEK</b>
<b>7.</b>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima i osnovama svojinsko pravnih odnosa u vazdušnom saobraćaju	<b>MSP</b>
<b>8.</b>	Predlog zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi	<b>MPR</b>
<b>9.</b>	Predlog zakona o turizmu i ugostiteljstvu	<b>MRT</b>
<b>10.</b>	Predlog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti	<b>MZD</b>
<b>11.</b>	Predlog zakona o reprezentativnosti sindikata	<b>MRS</b>
<b>12.</b>	Predlog uredbe o Carinskoj tarifi za 2018. godinu	<b>MIF</b>
<b>13.</b>	Predlog uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe za sprovođenje Zakona o spoljnoj trgovini	<b>MEK</b>
<b>14.</b>	Predlog uredbe o vrstama prehrambenih enzima i uslovima za njihovo korišćenje u hrani	<b>MPR</b>



15.	Predlog uredbe o dodacima hrani za životinje i premiksima koji se mogu stavljati na tržište	<b>MPR</b>
16.	Predlog uredbe o zahtjevima za proizvode biljnog porijekla (klice)	<b>MPR</b>
17.	Predlog odluke o osnivanju Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja	<b>MPS</b>

## 5. Instrument pretpristupne podrške – IPA

### 5.1. IPA I – 2007-2013

U okviru sprovođenja **pretpristupne podrške EU** za period 2007-2013, nastavljene su redovne aktivnosti vezane za nadgledanje sprovođenja odobrenih projekata I i II komponente. Izvještajni period su obilježile intenzivirane aktivnosti po pitanju sprovođenja projekata III i IV komponente Ipe u skladu s obavezom da se projektne aktivnosti koje se finansiraju sredstvima EU završe do kraja 2017. U cilju praćenja sprovođenja projekata iz obje finansijske perspektive, održani su sastanci Sektorskog nadglednog odbora 1. XII 2017. i Nadglednog odbora za Ipu 7. XII 2017.

#### 5.1.1. I komponenta Ipe – Podrška tranziciji i izgradnja institucija

Projekti iz oblasti **I komponente Ipe** za programe Ipe 2007-2013 sprovode se planiranom dinamikom. Tokom izvještajnog perioda je nastavljeno sprovođenje dijela projekata iz programa za 2012. i 2013. U potpunosti je završeno ugovaranje dostupnih sredstava, dok je 92% sredstva isplaćeno.

#### 5.1.2. II komponenta Ipe – Prekogranična saradnja

Kada je riječ o **II komponenti Ipe**, u izvještajnom periodu u Crnoj Gori se sprovodilo 9 bilateralnih projekata (Albanija – Crna Gora, Srbija – Crna Gora, Bosna i Hercegovina – Crna Gora, Crna Gora – Kosovo, Hrvatska – Crna Gora), dok su završeni projekti u okviru transnacionalnih programa Jugoistočna Evropa i Mediteranski program, kao i u okviru Ipa Jadranskog prekograničnog programa.

U okviru prekograničnog programa **Albanija – Crna Gora**, sprovodi se strateški projekat „Rekonstrukcija graničnog prelaza Božaj – Hani i Hotit i izgradnja novog Grabon – Zatrijebačka Cijevna“.

Kada je u pitanju program prekogranične saradnje **Bosna i Hercegovina – Crna Gora**, od 13 projekata ugovorenih u okviru trećeg Poziva za podnošenje predloga projekata, 2 projekta su u fazi sprovođenja.

U okviru programa prekogranične saradnje **Hrvatska – Crna Gora**, u toku je sprovođenje 2 projekta koja su odabrana za finansiranje u okviru Trećeg poziva.

Kada je riječ o programu prekogranične saradnje **Crna Gora – Kosovo**, svi projekti koji su se sprovodili u okviru ovog Programa su završeni zaključno sa 1. IX 2017.

U okviru prekograničnog programa **Srbija – Crna Gora**, sprovode se 4 projekta odobrena u okviru Trećeg poziva za dostavljanje predloga projekata.

### **5.1.3. III komponenta Ipe – Regionalni razvoj**

Sredstvima III komponente Ipe je nastavljeno sprovođenje Operativnog programa Regionalni razvoj 2012-2013, vrijednog 26,2 miliona eura (vrijednost podrške Ipe iznosi 22,2 miliona eura). Program obuhvata projekte u oblasti zaštite životne sredine (u opštinama Berane, Bar i Cetinje) i unapređenja željezničke infrastrukture. Tokom izvještajnog perioda, intenzivirane su aktivnosti na sprovođenju navedenih projekata. Napredak u implementaciji projekata u okviru ove komponente redovno se prati na sastancima Operativne strukture za III komponentu Ipe, koje organizuje Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Sedmi sastanak Sektorskog nadglednog odbora održan je 23. XI 2017.

### **5.1.4. IV komponenta Ipe – Razvoj ljudskih resursa**

Sredstvima IV komponente Ipe je nastavljeno sprovođenje Operativnog programa Razvoj ljudskih resursa 2012-2013 ukupne vrijednosti 6,56 miliona eura. Projekti obuhvaćeni programom imaju za cilj unapređenje stanja u oblastima obrazovanja, istraživanja, zapošljavanja i tržišta rada. U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti u vezi sa sprovođenjem ugovorenih projekata u skladu s pravilima decentralizovanog sistema upravljanja. Napredak u implementaciji projekata u okviru IV komponente redovno se prati na sastancima Operativne strukture za IV komponentu Ipe, koje organizuje Ministarstvo rada i socijalnog staranja. Sedmi sastanak Sektorskog nadglednog odbora je održan 30. XI 2017.

### **5.1.5. Programi Višekorisničke Ipe**

U okviru aktivnosti vezanih za koordinaciju učešća u ovim programima, 14. i 15. XI 2016. u Briselu je održan redovni koordinativni sastanak na kojem se raspravljalo o programiranju Višekorisničke Ipe za 2018. i konceptu za naredne programske godine. Na sastanku su predstavljeni nacrti akcijskih dokumenata i definisana dalja dinamika u radu na njihovoj finalizaciji.

### 5.1.6. Zapadnobalkanski investicijski okvir (ZIO)

Tokom izvještajnog perioda je završeno ocjenjivanje projekata u okviru XVIII poziva za podršku pripremi projektne dokumentacije, u okviru kojeg je Crna Gora predložila dva projekta i oba su pozitivno ocijenjena. U vezi s tim, u Frankfurtu je 13. XII 2017. održan XVII sastanak Upravnog odbora ZIO, na kojem je za ova dva projekta odobren iznos od 3,8 miliona eura i to:

1. Priprema idejnog projekta za izgradnju prioritetne pod-dionice obilaznice oko Budve, vrijednosti 2,5 miliona eura;
2. Ažuriranje studije izvodljivosti s pratećom dokumentacijom za kompletnu trasu autoputa Bar - Boljare, vrijednosti 1,3 miliona eura.

U toku je ocjenjivanje projekata iz III poziva za podršku sprovođenju infrastrukturnih projekata u okviru Agende povezivanja. Odobreni projekti će biti predstavljeni na narednom Samitu o Zapadnom Balkanu sredinom 2018. u Londonu. Istovremeno, raspisan je novi, XIX poziv za podršku pripremi projekata. Poziv je ograničenog tipa, a prihvatljivi su samo projekti koji su već finansirani kroz ZIO u smislu pripreme dodatne dokumentacije i vezani su za Agendu povezivanja. Rok za podnošenje projektnih prijava je 28. II 2018.

### 5.1.7. Programi EU

Crna Gora učestvuje u sljedećim programima Unije, za koje će iz Instrumenta pretprijetne podrške biti obezbijeđena sredstva za pokrivanje dijela troškova participacije: Horizont 2020 (*Horizon 2020*), Erasmus+, Kreativna Evropa (*Creative Europe*), Cosme, Evropa za građane (*Europe for Citizens*), Carine 2020 (*Customs 2020*), Evropski program za zapošljavanje i inovacije (*EaSI*) i Fiskalis 2020 (*Fiscalis 2020*). Tokom izvještajnog perioda, nastavljene su aktivnosti na uplati prispjelih obaveza za učešće u programima i refundaciji dijela troškova učešća iz Ipe.

## 5.2. IPA II – 2014-2020

Tokom izvještajnog perioda nastavljen je konsultativni proces u okviru definisanja prioriteta za finansiranje tokom perioda 2018-2020, sa fokusom na programiranje Ipe 2018, kao i revizija sektorskih planskih dokumenata.

Kada je u pitanju pravni osnov za već pripremljene programe, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 26. X 2017. usvojila Dodatak Finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru

za 2015. Finansijski sporazum između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o Godišnjem akcijskom programu Ipe za Crnu Goru za 2016. je potpisan 22. XII 2017. Finansijski sporazum 2014-2020 između Vlade Crne Gore i Evropske komisije o podršci za poljoprivredu i ruralni razvoj Ipard II u okviru Instrumenta pretprijetne podrške (IPA II) nacionalni koordinator za Ipu, **Aleksandar Andrija Pejović** je potpisao 17. XI 2017, dok ga je generalni direktor za poljoprivredu i ruralni razvoj, **Jerži Pleva** (Jerzy Plewa) potpisao 4. XII 2017. Sporazum je stupio na snagu 6. XII 2017.

### **Regionalna i teritorijalna saradnja**

U okviru prekograničnog programa **Crna Gora – Albanija**, 29. XII 2017, potpisan je Finansijski sporazum za alokaciju 2016, kada je i stupio na snagu. Zajednički odbor za nadgledanje Programa je dao pozitivno mišljenje na listu projekata predloženih za finansiranje u okviru Prvog poziva za podnošenje prijedloga projekata na sastanku održanom u Tirani 29. XII 2017.

Kada je u pitanju Program prekogranične saradnje **Crna Gora – Kosovo**, 1. XII 2017, potpisan je Finansijski sporazum za alokaciju 2016. i stupio na snagu 20. XII 2017. Sastanci Zajedničkog odbora za ocjenjivanje održani su u periodu od 29. XI 2017. do 27. XII 2017. Izvještaj o završenom drugom koraku ocjenjivanja, odnosno ocjenjivanje kompletnih predloga projekata potpisan je 27. XII 2017. U Podgorici je 30. XI 2017. održan sastanak između ministra evropskih poslova **Aleksandra Andrije Pejovića** i ministra administracije lokalne samouprave Republike Kosova **Ivana Todosijevića**, nakon kojeg je održan i Bilateralni sastanak između operativnih struktura Programa na kojem su dogovorene buduće aktivnosti. U izvještajnom periodu, u kancelariji Antene Zajedničkog tehničkog sekretarijata u Prištini angažovan je projektni službenik od 1. XI 2017, a projektni službenik sa specijalizacijom u oblasti informacionih tehnologija u Zajedničkom tehničkom sekretarijatu od 15. XII 2017.

U okviru Programa prekogranične saradnje **Bosna i Hercegovina – Crna Gora**, 4. XII 2017. potpisan je Finansijski sporazum za alokaciju 2016. kada je i stupio na snagu. Proces ocjenjivanja pristiglih predloga projekata u okviru prvog Poziva je završen i 3 projekta su preporučena za ugovaranje. Sastanak Zajedničkog odbora za nadgledanje je održan 17. XI 2017. U toku je procedura otvaranja kancelarije i angažovanja projektnog službenika za Antenu Zajedničkog tehničkog sekretarijata u Nikšiću.

U okviru prekograničnog programa **Srbija – Crna Gora**, 22. XII 2017. potpisan je Finansijski sporazum za alokaciju 2016. kada je i stupio na snagu. Objavljen Prvi poziv za dostavljanje predloga projekata 15. XI 2017. s rokom do 26. I 2018. Raspoloživa sredstva potencijalnim korisnicima u okviru Prvog poziva su 2,04

miliona eura. Povodom objave Prvog poziva u Vrnjačkoj Banji je 15. XI 2017. održana Svečana konferencija i Info sesija povodom objave Prvog poziva. Istim povodom u Rožajama je 21. XI 2017. održan Forum za podsticanje projektnih partnerstava i Info sesija, dok su ostale Info sesije na kojima su se potencijalni korisnici mogli upoznati sa detaljima Prvog poziva održane u u Nikšiću 23. XI 2017. i Prijepolju 28. XI 2017. Sastanak Upravnog odbora projekta tehničke podrške je održan 30. XI 2017. u Beogradu. U toku je procedura otvaranja kancelarije i angažovanja projektnog službenika za Antenu Zajedničkog tehničkog sekretarijata u Bijelom Polju.

Kada je u pitanju trilateralni program **Interreg Ipa za Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu i Crnu Goru**, 13. XI 2017, je potpisan Sporazum o saglasnosti kojim su utvrđene obaveze i odgovornost svih tijela za sprovođenje Programa, u sve tri zemlje učesnice. U vezi projekata koji su podržani u okviru Prvog poziva, 7. X 2017. u Šibeniku su dodatno ugovorena četiri projekata s rezervne liste, od čega u dva projekta učestvuju partneri iz Crne Gore. Za partnere koji učestvuju u sprovođenju navedenih projekata održana je Implementaciona radionica od 6-7. XI 2017. u Zagrebu. Tokom decembra su održane tri radionice na teme izvještavanja i javnih nabavki, i to u Banja Luci 4. XII 2017, Šibeniku 12. XII 2017. i Budvi 15. XII 2017. Sve ukupno, u toku je sprovođenje 24 ugovorena projekata Prvog poziva, koji su počeli u razdoblju od 1. VI 2017. do 1. XI 2017. Od toga u 12 projekata učestvuju 14 partnera iz Crne Gore, s ukupnim budžetom od 2.576,565 eura.

U okviru trilateralnog programa **Interreg Ipa za Italiju, Albaniju i Crnu Goru**, završen je je proces ocjenjivanja projektnih prijedloga koji će se finansirati u okviru Prvog poziva. Na sastanku Zajedničkog odbora za nadgledanje donešena je odluka o povećanju budžeta Prvog poziva na 30.7 miliona eura. Utvrđena je i odobrena bodovna lista projekata čije će finansiranje zavisiti od raspoloživosti budžeta, po prioritetima. Konačan broj odobrenih projekata znaće se nakon korekcije i smanjenja budžeta odobrenih projekata, koja će se vršiti od strane Zajedničkog sekretarijata i korisnika, a čiji završetak je planiran za kraj februara 2018. Takođe, u toku su konsultacije oko odabira tematskih projekata.

U okviru **Dunavskog transnacionalnog programa** u toku je postupak procjene prihvatljivosti i kvaliteta projektnih predloga podnesenih u okviru Drugog poziva. Takođe, u toku je implementacija 8 projekata podržanih u Prvom pozivu u kojima učestvuju crnogorski partneri. Tokom ovog izvještajnog perioda obavljene su monitoring posjete crnogorskim partnerima koji sprovode projekte Prvog poziva.

Kada je u pitanju **Jadransko-jonski transnacionalni program**, na VI sastanku Odbora za nadgledanje održanom 25. X 2017. u Ankoni, Italija, usvojena je konačna lista s 34 odobrena projekata u okviru Prvog poziva. Crnogorski partneri učestvuju u 18 projekata i ostvarili su podršku u iznosu od 1,8 milion eura. Očekuje se da će

postupak ugovaranja odobrenih projekata biti završen tokom januara 2018, nakon čega će otpočeti proces sprovođenja. Inicijalni sastanak sa crnogorskim partnerima koji učestvuju u odabranim projektima iz Prvog poziva održan je 10. XI 2017. u Podgorici. Finansijski sporazum potpisan je 30. XI 2017. od strane Upravljačkog tijela Programa, kada je i stupio na snagu. Potpisivanjem ovog sporazuma stekli su se uslovi za korišćenje odobrenih sredstava od strane projektnih partnera iz Crne Gore.

Kada je riječ o **Mediterranskom transnacionalnom programu**, Zajednički Sekretarijat je završio proces ocjenjivanja pristiglih predloga projekata iz drugog Poziva za jednomodularne i integrisane projekte. Odobravanje projekata se očekuje na Zajedničkom odboru za nadgledanje u januaru 2018. Trenutno se sprovodi ukupno 6 projekata s učešćem crnogorskih partnera – 4 modularna i 2 horizontalna projekta, koji su podržani u okviru Prvog poziva.

## **Makroregionalne strategije**

### **Jadransko-jonska strategija i strateški projekat „Jedinica za podršku – podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za jadransko-jonski region (EUSAIR) – Facility Point“**

Vlada Crne Gore je usvojila 7. XII 2017. Informaciju o Predlogu partnerskog sporazuma za sprovođenje projekta ADRION815 - Jedinica za koordinaciju podrške – Podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) – Jedinica za koordinaciju podrške za EUSAIR koji se finansira iz programa Interreg Adrion (Facility Point), s Predlogom sporazuma, prihvatila predloženi Sporazum i ovlastila ministra evropskih poslova i nacionalnog koordinatora za Ipu, **Aleksandra Andriju Pejovića** da, u ime Vlade Crne Gore, potpiše Sporazum. Partnerski sporazum je potpisan i poslat glavnom partneru 8. XII 2017. Partnerski sporazum je potpisan od strane svih partnera i stupio na snagu 22. XII 2017.

Šesti sastanak Tematske radne grupe - Plavi rast održan je u Podgorici 10. X 2017, uz logističku i operativnu podršku projekta Facility Point.

Prvi konstitutivni i zajednički sastanak **Radne grupe za predsjedavanje Jadransko-jonskom inicijativom (JJI)**, kojom koordinira Ministarstvo vanjskih poslova i **Radne grupe za sprovođenje Jadransko – jonske strategije (JJS) i strateškog projekta „Jedinica za podršku – podrška upravljanju Strategijom Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR) – Facility Point“**, kojom koordinira Ministarstvo evropskih poslova, održan je 27. XII 2017.

Predstavnici MEP-a učestvovali su na sljedećim sastancima:

- ✓ Ministar Aleksandar Andrija Pejović učestvovao je na Međunarodnoj konferenciji „Finansiranje EUSAIR-a“, održanoj 27-28. X 2017. u Čezenatiku (Cesenatico, Italija);
- ✓ Trećem zajedničkom sastanku koordinatora radnih stubova EUSAIR-a i Nadglednog Odbora Adriona, 25. XI 2017;
- ✓ Tehničkom sastanku koordinatora EUSAIR stubova, 26. XI 2017;
- ✓ Šestom sastanku EUSAIR Upravnog odbora, Ankona, Italija 26-27. XI 2017.

### **Strateški projekat Prioritet IV - Upravljanje Mediteranom (PANORAMED)**

Partnerski sporazum je potpisan od strane svih partnera i stupio na snagu 23. XI 2017.

Predstavnici MEP-a učestvovali su na sastanku Radne grupe "Metodologija i evaluacija" u okviru projekta koji je održan 25. X 2017. u Ankoni (Italija).